

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 23.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 19 MAJ, 1915.

8 SIDOR.

NO. 20

CANADA.

Ett och annat från provinserna.

BRITISH COLUMBIA.

Under räjning af land vid Flax Valley, blif sextonårige John McIntosh dödad i en explosion, som inträffade i det kruttorrd, som han skulle använda på landet.

För bedrägeri mot C. P. R. hafva Gilbert Brown, Olaf Johnson, Wm. Greenlee, Chas. Forbes, Ben F. Alken och Knue Hove i Revelstoke dömda till hvardera 25 månaders fängelse.

Internerad konsul. E. von Ulrich, österrikisk-ungersk vice-konsul i Vancouver, har arresterats och sändt till Nanaimo, där han kommer att kvarhållas som krigsfånge till krigets slut.

Ett skott mot vaktens. Tidigt i fredags morgn aflossades ett skott mot den militära vaktens vid bron öfver Fraser river. Skottet träffade icke sitt mål. Man anstälde genast en undersökning, men gärningsmannen har ännu icke påträffats.

Vid kompletteringsval af ledamän för Prince Rupert blif John Dybbavn med stor majoritet vald efter Dan. Morrey. Som till följd af oegentligheter i leveranser till staden, tvings att afgå. Mr Dybbavn, som är norman och liberal till sin politiska läggning, hade vid valet hela den konservativa majoriteten emot sig, men hans val mödligades genom enig samverkan af alla skandinaviska till hans fördel vid valet.

The Scandinavian League i Prince Rupert har beslutat att genom de skandinaviska ländernas konsulat samt tidningspressen, både i Amerika och hemlandet, rikta en varning till alla landsmän för att resa till British Columbia för att söka arbete, isynnerhet provinsernas nordligaste del, då till följd af fullbordandet af de stora järnvägsbyggena, som pågått, utrysa tusentals arbetare befinna sig utan sysselsättning och utan existensmedel.

ALBERTA.

Från Brooks meddelades i fredags, att regn fallit de senaste femton timmarna. Grödan ser ypprigt ut, och farmarna hafva de bästa utsikter.

Bränd till döds. Farmaren Geo. P. Korney, bosatt omkring Tjugo mil nordväst om Alameda, blif förliden, dag så illa bränd, att han handskades med gasolin, till att han senare afled. Han var högligen respekterad i trakten.

Bröllop. Lördagen den 8 maj sammanviges Mr. John Arvid Lundblad och miss Eda C. Palmer i Methodistkyrkan i Wetaskiwin. Rev. M. L. Wright förtrodde vigseln. Som marskalk fungerade herr L. A. Froden och Carlson och som tårnor miss Elsie Palmer och miss Alla Lundblad. Efter vigselceremonien serverades stor middag å Criterion hotel.

Guldbröllop. Mr och Mrs H. O. Olson i Clear firade nyligen guldbröllop. På måndagen hade de gästerna till kring sig samlat barn, barnbarn till tredje led samt en anseelig skara inbjudna vänner. Dagen firades friskt och högtidligt, med lycksökningstal af pastor O. Lindgren m. fl.

De med skäg och mustak samt naturligtvis med riklig förlägning för kroppens behof. Såsom ett minne från de närvarande släktingarna och vänner, överlämnade pastor Lindgren till "brudparet" en anseelig summa pennningar i guld. De värda makarna Olson ha fyra döttrar i lif, hvaraf två med familjer, äro satta omkring Clear, och två hafva slagit ned sina bopärlar i Minnesota, där de äro gifta, den ena med en välbestämd handlande och den andra med en "creamery". Den äldsta dottern är pastor O. Lindgrens maka och har de i sin tur barn och barnbarn bosatta här i grannskapet. Herr Olson med familj emigrerade från Sverige 1877 och bosatte sig på en vacker farm i Kandiyohi Co., Minn. För omkring 1 år sedan flyttade han till Alberta och bod för närvarande på en farm och en half mil söder om Clear hos sin dotter och mäk, George Forsberg, som är handlande i Clear.

Där "kriget" rasar. Nykterhetsföret har belägrat Alberta, och bereder sig nu till det stora afgörande slaget, som skall hållas den 21 nästkommande juli. Bland de olika trupperna finnas vi "The Scandinavian Prohibition League", som har gjort en god insats. Så ha vi engelsk och lifskraftig trupp, kallad "Wiking" i Edmonton. Den har sina möten hvarje onsdags afton på Blue Moon Hall, med goda örnvänder, dansprogram, och dessa aftnar äro välkomna för alla skandinaver, som bo i Edmonton eller äro på besök. Den 12 maj hölls Wikingens möte för tillframskjut till hus, och alla njöto af programmet, såväl af den andliga som den lekamliga delen. Gode, lärorika tal af olika talare hölls, bland hvilka må nämnas Mr. Ewing M. P. pastor Wesley, pastor Torqvist m. fl.

Sedan en del poem uppläst, kom slutnumret med "bembokad" kaffe och bembakad bröd, och man sammanlades i grupper kring den kända "åren". Så var programmet slut. De "gamla" ha hem till sitt, men de unga stannar ännu en stund för att upprepa de gamla svenska barnsömmarna. Det är lif och lust. Sängen klistras (Forts. å sid. 5.)

Dödsfall. I tisdags f. v. tillkännagafs att professor i historia vid universitetet i Leipzig, Karl Lamprecht afledt. Han var född 1854.

STRIDERNA TILL LANDS OCH SJÖS

Krigslyckan växlar i öster. — I väster äro de allierade segrande. — Stämningen i Italien krigisk.

Den amerikanska noten ganska skarp.

Onsdagen den 12 maj. På de senaste tio dagarna förlustlöst förekomma namnen på 1,200 brittiska officerare.

Cunardlinjens ångare Mauretania kommer icke att afsejla till Förenta Staterna den 29 maj.

Tyskarnes attacker på västfronten ha tillbakaslagits utmed hela linjen, och deras förluster ha varit stora. De allierade hafva avancerat på halff Gallipoli trots turkarnas häftiga motstånd, hvilka förlorat 45,000 man.

En tysk aeroplan flög i går öfver forstaden St. Denis till Paris och nedsläppte två bomber. En af dessa skadade fem personer, under det den andra föll på en bygd utan att förorsaka någon skada.

De brittiska myndigheterna hafva afgifvit svar på Tysklands påstående, att sänkandet af Lusitania var berättigadt. De påpeka, att Tysklands varning endast visade, att brottet var öfverlagadt, och rättfärdigade icke mordet på icke-stridande.

Franska armöperationer i trakten af Arras uppgifvas hota de tyska arméernas kommunikationslinjer vid Oise och Aisne.

Det brittiska krigsdepartementet offentliggjorde i går kväll följande kommuniké: "I går kväll gjorde tyskarna ett nytt anfäll öster om Ypres i trakten af Menin-vägen. Ehuru de utsatte våra löpgrävar för skarpt bombardemang och använde kvävgas, misslyckades anfallet. Under denna attack förmådde nedsläppta våra skrapels tyskar. I dag har det förekommit artilleriaktioner på större delen af fronten."

Från Turkiet meddelas, att den australiska undervattensbåten AE2 sänkts af turkiska krigsfartyg, då den försökte intränga i Marmorasjön, och att dess besättning togs till fånga.

Den 1 maj funnos 108,000 canadiska soldater under vapen vid fronten i Bermuda, St. Lucia och i Canada. Däri inbegripes icke de 7,000, som stått på förlustlistan. Rekryteringen går bättre än någonsin förut.

Det tyska utrikesdepartementet har till tyska ambassaden i Washington sändt följande: "Var god meddela statsdepartementet följande: Den tyska regeringen önskar gifva uttryck för sina djupaste sympatier med anledning af förlusten af människolif ombord å Lusitania. Ansvaret hvilar emellertid hos den brittiska regeringen, hvilken genom sin plan att svälta ut den tyska civilbefolkningen, tvingat Tyskland att vidtaga represallåtgärder."

Trots Tysklands anbud att sluta med undervattenskrigföringen och svälta kriget upphör, utrustas brittiska handelsfartyg allmänt med kanoner och häftiga gång efter annan försökt att ramna undervattensbåtar, hvilket gjort en undersökning af lasten omöjlig.

De kunna därför icke behandlas som vanliga handelsfartyg. En nyligen i brittiska parlamentet af parlamentssekreteraren aflagd förklaring till svar på en fråga af Lord Charles Beresford tillkännagaf, att för närvarande så godt som alla brittiska handelsfartyg äro beväpnade och försedda med handgranater.

Desutom har det i den engelska pressen öppet medgifvits att Lusitania vid föregående resor gång efter annan förde stora kvantiteter krigsmaterial. I dess senaste resa medförde Lusitania 5,400 lädor ammunition, och resten af dess last bestod till största delen af annat krigskontriband.

Om England, efter upprejade officiella och icke officiella varningar, ansåg sig i stånd att förklara, att detta fartyg icke löpte någon risk och på detta sängvinska sätt tillkände sig svar för människolif ombord å en ångare, hvilken, på grund af dess armbesättning och last var utsatt för faran att förstöras, kan den tyska regeringen, trots dess djupt kända sympatier med anledningen af förlusten af amerikanska lif, icke annat än beklaga, att amerikaner voro mera bjöda för att lita på engelska löften än att fastnågon uppmärksamhet vid varningarna från Tysklands sida.

Utrikesdepartementet. Statssekreterare Bryna mottog i går från ambassadör Gerard i Berlin en officiell tysk förklaring rörande behandlingen af amerikanska och andra neutrala fartyg. I denna såges det:

1. Den tyska regeringen har naturligtvis icke för afsikt att beordra en fall genom undervattensbåtar eller flygmaskiner mot sådana neutrala fartyg i det af Tyskland förklarade krigsområde, hvilka icke gjort sig skyldiga till någon flendigt behandling. T. o. m. sådana neutrala fartyg, som hafva kontraband ombord beordras enligt internationell lag.

2. Skulle genom något olyckligt misstag ett neutralt fartyg utsättas

örket har man fått bevittna scenor af denna art. Värst hafva kvinnorna varit. Deras raseri har icke känt några gränser, och i många fall hafva de riktat sitt ursinne mot polismännen i upprädena i London i går togo afven flera afdelningar boy scouts en liflig del, och den skada dessa ungdomar anstälde var ingalunda obetydlig. — De fortsatta anti-tyska utloppen tillika med de fordringar, som framställdes från folk af alla klasser, resulterade i att det i extra konselj i dag beslöt att i morgon utfärda en order om att alla manliga utlänningar från någon af de flendiga staterna skola interneras. I alla delar af London härskade i dag påöbeln, och många engelska butiker förstördes afven jämte tyska och österrikiska.

Hvad som anses vara österrikets sista definitiva förslag angående landafträdelse, hvilka fördrats af Italien, mottogs i dag af den italienska regeringen. Kabinettet sammanträdde genast för att afvärgva kommunikén.

Torsdagen den 13 maj. Ryssarna hafva tagit till offensiven i ästra Gallizien, Bukowina och utmed Dneister. Enligt tyska rapporter hafva moskovierna drifvit tillbaka österrikarna utmed en front öfver 40 mil lång och tagit många fångar.

I västra Gallizien falla emellertid ryssarna tillbaka för österrikarna. En officiell kommuniké med fältmarskalk Sir John Frenchs rapport af den 12 maj utgafs i går, hvari bland annat såges: "Öster om Ypres tillbakaslog vi i går kväll ett annat tyskt anfäll söder om Menin vägen. Detta var det tredje nederlaget för tyskarna i går. F. ö. förekommer ingen förändring i situationen vid denna front."

I går vunno fransmännen lysande segrar norr om Arras.

Enligt telegram från Athen hafva fransmän och engelsmän haft framgång på halff Gallipoli. Helt halff öster om är nu vara så godt som under tysk kontroll. Städnerna Chanak, Kalecik, Matos och Kiliid Bahr vid Dardanellerna äro nu blott rökande ruiner.

General Boothas trupper intogo i går Mindhook, huvudstaden i tyska Sydvästafrika. Hela det örftrade området har förklarats under krigslag. General Booth anser sig nu vara i besittning af så godt som hela tyska Sydvästafrika.

Det brittiska slagskeppet Goliath har torpederat i Dardanellerna. Antagligen omkommo fyra hundra människor. Tjugo officerare och 160 man räddades. Goliath torpederades i går kväll, då den skyddade den franska flanken vid ingången till sundet. Goliath mätte 12,500 ton och sjöattes år 1898. Den brittiska undervattensbåten E-14 har genomträngt Dardanellerna och kommit in i Marmorasjön, sänkande två turkiska kanonbåtar och ett turkiskt transportfartyg.

Fredagen den 14 maj. Konung George har befallt, att kajsar Wilhelm, kejsarens af österrike-prinsarna namn skola strykas ut från listan öfver riddare af strumpebandorden.

Brittiska och officiella rapporter måla om fortsatta häftiga drabbningar öster om Ypres. Ryssarna påstå, att de tillfogat österrikarna allvarliga förluster i ästra Gallizien.

De allierade äro fortfarande segrande i striderna vid Dardanellerna, och de hafva äro avancerat, tillfogande turkarna enorma förluster.

Amiral von Tirpitz, den tyske sjöministern, uppgifves hafva tagit afsked, emedan han icke kunnat komma afverens med öfriga medlemmar af regeringen angående Lusitanias sänkande.

Det italienska kabinettet, som bildades den 5 november 1914 af premiärminister Signor Salandra, har resignerat. Det anser sig icke hafva de konstitutionella partiernas enhälliga understöd i sin internationella politik, hvilket anses vara nödvändigt under närvarande krigstid.

De allierade hafva intagit Canency, hvarvid en massa krigsmaterial föll i deras händer.

Den brittiska trälären Cencer har sänkts af en tysk undervattensbåt i (Forts. å sid. 4.)

Afvärd strejk i Norge. Ett telegram från Kristiania i tisdags f. v. säger att vensterpartiet i stortinget beslutat sig emot skiljedomsbestämelsen i arbetsrepresentationen. De venstern har majoritet blifvit förkastad och den hotande allmänna strejken därigenom afvärd.

Revolution i Portugal. Revolution har utbrutit i Lissabon, och blodiga gatustrider hafva utbrutit mellan de revolutionära och trupperna. De revolutionära mål uppgifves vara att upprätta en verklig republik. General De Castro har proklamerat sig själf som Portugals diktator. Joao Chagas, den nye kabinettets president, blif i måndags ihjälskjut på ett åg från Oporto. Hans barneman, senator Freitas, dödades af gendarmer. Krigskepp hafva bombarderat Lissabon, och det uppgifves, att 200 människor dödats och 300 sårats.

Regeringsskifte i Manitoba.

Manitobas nya premiärminister föddes år 1861 i Brampton, Ont., af irländska föräldrar. Redan som ung begaf han sig västerut och ägnade sig åt landbruk. Som farmare har han varit progressiv och framgångsrik. Senare ägnade han sig åt auktionsskicket, och fick han snart anseende för att vara en af de bästa kreatursauktionisterna i västern. Han inträdde först i Manitobas lagstiftur år 1896 och understod då som ung liberal Greenwayadministrationen. Vid valet år 1903 blif Mr. Norris besegrad i sin valkrets Landsdowne af den starka Roblinmaskinen. år 1907 var han emellertid åter kandidat i sin gamla valkrets och blif då också vald med 100 rösters majoritet. år 1910 blif Mr. Norris vald till oppositionsledare. Han har under hela sin politiska karriär visat sig vara en god och hederlig politiker, skicklig debattör och talare.

Hon. T. C. Norris. Manitobas nya premiärminister.

HON. T. C. NORRIS, Manitobas nye premierminister.

Förliden onsdag kom det oundvilliga. Sir Rodmond Roblin, Manitobas premiärminister, inlade sin afskedsansökan, hvarigenom hans ministär automatiskt upplöstes.

Inom politiska kretsar hade det flera dagar varit bekant, att Roblinregeringen ämnade afgå. Det påstas, att oppositionsledaren, Hon. T. C. Norris redan veckan förut blifvit underrättad härom och att han skulle blifva kallad att öfvertaga premiärministerposten. Kl. 11.05 i onsdags förmiddag överlämnade Hon. Joseph Bernier Sir Rodmonds resignation till guvernör Sir Douglas Cameron. Denne höll en öfverläggning med Mr. Norris i regeringshuset kl. 6.20 e. m. samma dag, hvarstera den liberala ledaren aflade sin ämbetsedel.

När Mr. Bernier till guvernören öfverlämnade Sir Rodmond Roblins resignation, öfverrättade han äfven ett bref från Sir Rodmond, hvari denne framlade orsakerna till sin resignation. Det heter i brevet, att sedan senaste legislatorsessionens avslutning hafva departementala undersökningar öfvertrygt regeringen om, att "uppgerörelse mellan provinsen och kontraktörerna voro nödvändiga", tillgande, att sådan uppgörelse kunde bäst göras af en ny regering. Han rekommenderade, att Mr. Norris skulle kallas till hans efterträdare. På sina egna och sina kollegors vägnar afsade sig Sir Rodmond ansvar för de oönskliga förtjänster, som Kelly and Sons erhållit, men påtog sig det konstitutionella ansvaret "för sina tjänstemännas handlingar". Han förklarade, att hans beslut att resignera påverkats af resultatet af senaste val, som gaf vid handen, att han icke längre hade en stor del af befolkningens förtroende.

Den Roblinska ministären har suttit vid makten sedan oktober 1900. Mr. Norris hade icke någon större svårighet att skaffa medlemmar för den nya regeringen. Det var endast landbruksministerposten, som visade sig svår att fylla med en lämplig man. Mr. Norris vände sig först till J. D. McGregor i Brandon som behöll den, att denne skulle öfvertaga landbruksministerposten, men af den ena eller andra anledningen kunde denne icke göra detta. Bliokarna riktlades därefter på Mr. Valentine Winkler, hvilken visade sig villig att bekläda denna post.

Den nya regeringen fick följande utseende: Hon. T. C. Norris—Premiärminister, president af det cabinet council, provincial lands commissioner och railway commissioner. Hon. Thomas H. Johnson—Minister af public works. Hon. A. B. Hudson—Attorney-general and minister of telephones and telegraphs. Hon. Dr. R. S. Thornton—Minister of education. Hon. Edward Brown—Provincial treasurer. Hon. Dr. J. W. Armstrong—Provincial secretary and municipal commissioner. Hon. Valentine Winkler—Minister of agriculture and immigration. Kl. 11 i lördags f. m. inträdde Mr. Norris och hans kolleger i regeringshusets förnäm. De mottogs af guvernören Sir Douglas Cameron och hans adjutant, greve de Bury. Den vanliga ämbetsdelen aflades, och efter en kort ceremoni begafvo sig de nya ministrarna till parlamentsbyggnaden, där de togo sina kontor i besittning i måndags började arbetet på fullt allvar.

Regeringsskiftet har hälsats med glädje utöfver hela provinsen, och minst 90 procent af Manitobas befolkning torde vara i favor därat. Man hade allmänt tröttnat på den oönskliga och ohederliga Roblinregeringen, och isynnerhet har det efter afslutad den inför den kungliga kommissionen varit ett allmänt önskemål inom alla kretsar, att denna regering skulle afgå. Man blickar med förtroende till den nya regeringen, och den stora massan af Manitobas befolkning är öfvertygad om, att Mr. Norris och hans kolleger hafva viljan och förmågan att skapa bättre förhållanden i provinsen Manitoba. Stora och svåra uppgifter förstå den nya regeringen, och framtiden får utvisa, om den, så som man allmänt hoppas, är i stånd att på ett tillfredsställande sätt lösa dessa.

Hon. mr. Norris har i en offentlig intervju förklarad, att Norrisregeringens politik, som kommer att genomföras så snart som möjligt, är samma politik, som af den liberala oppositionen framlades inför valmännerna. Den liberala plattformen vid senaste val i Manitoba, hvilken var den mest progressiva, som någonsin upprepats af ett politiskt parti i Canada, omfattande i korthet följande viktiga punkter:

1. Obligatorisk skolgång, obligatorisk undervisning i engelska, störsbeviljningar till skolor, undervisningsmöjligheter för hvarje barn, upphäfvande af Coldwell amnments. 2. Referendum om "Banish the bar", reduktion i licens, afskaffande af en enskilda ägda klubbar, municipalvalmän att kontrollera antalet licenser. 3. Kvinnosträtt, om kvinnornas petitionera ärom. 4. Direkt lagstiftning. 5. Stränga lagar mot valkorruption, opartiskt skippande af rättvisja. 6. Skydd för industriebetare. 7. Uppmuntran af åkerbruk, utvidgning af praktisk undervisning, u-

Robert Sirton Thornton, M. B., läkare, föddes i Skottland år 1863. Han besökte Edinburghs universitet. år 1887 kom han till Deloraine, Man., där han började praktisera som läkare med stor framgång. Sina första politiska erfarenheter erhöi Dr. Thornton under legislatorsessionen i Manitoba 1908, då han just blifvit vald för valkretsen Deloraine. 1910 blif han besegrad men återvaldes i valet 1914.

Hon. Edward Brown. Edward Brown, den nye provinsskassören, anses vara en af Manitobas skickligaste finansmän. Mr. Brown är född i Bruce county, Ont., och kom till Portage la Prairie år 1888. Han har flera gånger varit kandidat för lagstiftaren, men tack vare Roblinmaskinen har han aldrig blifvit invald.

Hon. Dr. J. W. Armstrong. Dr. Armstrong föddes i Kingston, Nova Scotia, år 1860. Han har aflagt examen vid Manitoba Medical college och King's college hospital, London. år 1897 valdes han till representant för valkretsen Gladstone.

Hon. Valentine Winkler. Valentine Winkler föddes i Grey county, Ont., 1864, där han erhöi undervisning i engelska. Han kom till Manitoba 1879. Han har varit farmare och affärsman, Allsedan 1892 har han varit representant för valkretsen Morden och Rhineland i Manitobas lagstiftur.

Underhuset godkänner. British North America Act, 1867—1913, som är afsedd att amendera Canadas ursprungliga konstitution genom att öka senatorernas antal med nio, representerande de västra provinserna, Manitoba, Saskatchewan, Alberta och British Columbia, äro i måndags i det brittiska underhuset och har nu sändits upp i öfverhuset.

HON. THOS. H. JOHNSON, Minister of Public Works.